

In memoriam Jukka Leikkonen

Viime sunnuntaina siunattiin haudan lepoon Perniön kirkkomaalle filosofian maisteri Jukka Viljo Leikkonen (11. 2. 1916 - 22. 7. 2007) , joka teki elämäntyönsä perniöläisenä maanviljelijänä ja vaikutti aikanaan useissa paikkakunnan luottamus- ja harrastustoimissa. Jukka Leikkosen myötä poistui viimeinen perniöläinen täältä sotaan lähtenyt reservin upseeri.

Jukka Leikkonen (vuoteen 1935 Westerling) syntyi maanviljelijän poikana Kestrikin kylän Rusthollissa , Leikkosenkartano- nimisenä sittemmin tunnetulla tilalla. Vanhempien veljiensä lailla hänet lähetettiin opintielle. Hän tuli ylioppilaaksi Salon Yhteiskoulusta keväällä 1934 ja kirjoittautui syksyllä Helsingin Yliopistoon. Loppusuoralla olleet opinnot keskeytti sota. Filosofian kandidaatin tutkinto, pääaineena yleinen historia, toteutui 1945.

Sodan alla Jukka Leikkosesta ja hänen kolmesta sisaruksestaan oli tullut kotitilansa omistajia isänsä jälkeen. Tilanpitoa jatkamaan aikoneen agronomi- veljen kaaduttua Jukka Leikkonen päätti, koulutuksestaan huolimatta, ottaa veljensä paikan maanviljelijänä. Tila halottiin. Kotitilan rakennukset jäivät vanhimman veljen Osmon osuuteen. Jukka Leikkosen osuudesta tuli Kullahuhdan tila. Hän oli myös sen isäntä neljän vuosikymmenen ajan.

Maanviljelijän työn vastapainona Jukka Leikkosella oli pitkäaikaisia luottamus-tehtäviä. Hän oli Perniön Osuuskassan ja Osuuspankin hallintoneuvoston jäsenenä 1949 - 1984, siitä viimeiset 20 vuotta puheenjohtajana. Jukka Leikkosen aikana hallintoneuvoston kokouksen alkuun kuului aina huolellisella käsialalla ruutupaperille kirjoitettu ja perusteellisesti pohdittu taloudellinen katsaus, alkaen yleismaailmallisesta tilanteesta ja päättyen paikallisiin näkymiin pankin toimialueella. Kokouksissa tietynlainen filosofointi oli sallittua, jopa toivottavaa. Puheenjohtajana Jukka Leikkonen osasi laukaista vaikeankin tilanteen sopivalla kevennyksellä, joka saattoi esimerkiksi olla paikallinen kulttuurikasku tai hänelle, kaikkien tuntemalle Kestrikin kyläläiselle tapahtunut huvittava sattumus, esitettynä autenttisin sanakääntein aidolla Perniön murteella ja aksentilla. Velvollisuudentuntoisena Jukka Leikkonen kahdenkymmenen vuoden aikana pyysi vain kerran varapuheenjohtajaa hoitamaan kokouksen johtamisen. Silloin Helka vaimo oli sairastunut vakavasti. Pitkästä ja ansiokkaasta työstä Osuuspankin hyväksi Jukka Leikkonen kutsuttiin 1985 kunniapuheenjohtajaksi. tässä ominaisuudessa hän halusi juhlistaa läsnäolollaan pankin tärkeitä tilaisuuksia aina viime vuosiin saakka.

Jukka Leikkonen oli Keski-Perniön Osuusmeijerin hallintoneuvoston puheenjohtajana 1963 - 1968. Perniön Yhteiskoulun johtokunnan puheenjohtajana hän toimi 1970- luvun alussa peruskoulujärjestelmää edeltäneenä aikana, jolloin kiisteltiin tämän yksityisen oppikoulun muuttamisesta kunnalliseksi . Hänen kantanaan oli, että varallisuudesta riippumatta kaikille tulee antaa mahdollisuus koulunkäyntiin. Kunnallinen keskikoulu toteutui Perniössä.

Jukka Leikkonen toimi myöhemmin myös Perniön lukion johtokunnan puheenjohtajana, sekä Perniön seurakunnan tilintarkastajan ja tilintarkastajien puheenjohtajana.

Tärkeä henkireikä pois arjen rutiineista oli Lions toiminta. Jukka Leikkonen oli Perniön Lions-klubin perustajajäsen ja itsestään selvä valinta klubin ensimmäiseksi, eli charter- presidentiksi vuodeksi 1965. Itse hän totesi jälkeinpäin pilke silmäkulmassa:" Älkää koskaan pitäkö salkkua mukana, kun menette kokoukseen. Minulla oli salkku kainalossa, kun klubin perustamista valmisteltiin, ja niinpä minulle lankesi presidentin pesti."

Lions- toimintaa ryydittivät aktiviteetit. Lions Club Perniön ensimmäinen aktiviteetti oli metsänistutustalkoot Aitolahden tilan mailla vapunpäivänä 1965. Uusi presidentti saapui paikalle intoa puhkien suoraan vappulaulajaisista Seurojentalon mäeltä. Oli ikimuistoinen näky, kun hän veljeskaartin kärjessä ylioppilaslakki päässä, puku päällä ja valkoiset paidanhelmat hulmuten istutti männyntaimia.

Ansoistaan Lions- toiminnassa Jukka Leikkonen lyötiin Lions-ritariksi harvinaisena kunnianosoituksena. Veli Jukka osallistui LC Perniön 40- vuotisjuhlaan 2005. Tuolloinkin hänet palkittiin arvokkain huomionosoituksin. Kun liikkuminen oli 89-vuotiaalle jo vaivalloista ja pääsy estradille onnistui vain kahden klubiveljen tukemana hän totesi kiitossanojensa lopuksi lakonisesti: "Halu olis kova mut kyky puuttuu". Se sai juhlaväen puhkeamaan raikuviin suosionosoituksiin. Veli Jukka oli tilannekomiikan mestari loppuun asti.

Mieskuorolaululla oli Jukka Leikkosen sydämessä aivan oma paikkansa. Jukka Leikkonen liittyi Perniön Suojeluskunnan mieskuoroon 17- vuotiaana vuonna 1933 ja lauloi sen toimintaa jatkavan Perniön Mieskuoron riveissä toista tenoria aina 1990-luvun jälkipuoliskolle asti, siis seitsemänä eri vuosikymmenenä. Mieliharrastuksiin kuuluivat lisäksi kotiseudun historia ja sukututkimus. Kiinnostuksensa luontoa kohtaan Jukka Leikkonen tartutti myös lapsiinsa.

Jukka Leikkonen kuului siis siihen ikäpolveen , joka joutui aivan läheltä kokemaan koko Euroopan perusteellisesti mullistaneen onnettomuuden, toisen maailmansodan. Talvisodan aikana hän toimi paikallisjoukoissa mm. vartiointitehtävissä. Talvisodan kestäessä hän aloitti myös varusmiespalveluksensa. Reserviupseerikurssi 49 antoi valmiudet tykistön tulenjohtajaksi. Perniön Suojeluskuntaan Jukka Leikkonen oli kuulunut ja vuodesta 1933. Kankkonummella pidetyt harjoitukset olivat osaltaan perehdyttäneet tykistön toimintaan kuuluviin erilaisiin tehtäviin.

Jatkosodan sytyttyä kesällä 1941 alkoi varsinainen sotataival. Jukka Leikkosen sijoituspaikka oli monien muiden Perniöläisten tavoin Kenttätykistörykmentti 8:ssa, joukko-osastossa, joka pääosin toimi yhdessä samalla seudulla perustetun 17. divisioonan (Tammidivisioonan) kanssa, kyseisen jalkaväen tulitukena. Hangon lohkolta siirryttiin pian kohti Aunuksen kannasta. Syyskuussa kovien taisteluiden jälkeen edettiin Äänisjärvestä Laatokkaan virtaavalle Syvärille ja vallattiin vielä sen eteläpuoleltakin puolustuksen kannalta edullinen kaista, ns. sillanpääasema. Jukka Leikkosen yksikkö oli sijoitettuna Shemenskin lohkolle. Aluetta onnistuttiin puolustamaan menestyksellisesti koko asemasotavaiheen , noin kahden ja puolen vuoden ajan, vaikka taistelut olivat välillä erittäin ankaria ja verisiä. Kesäkuussa 1944 puna-armeijan suurhyökkäyksen vyöryessä Karjalan kannakselle siirrettiin muun ohella Kenttätykistörykmentti 8 Viipurinlahden länsipuolelle. Vihollisen pysäyttäminen onnistui siihen asti laajimman käytössä olleen tykistöryhmittymisen tarkan torjuntatulen avulla. Maa säästyi miehitykseltä, pelastui.

Tykistön tulenjohtaja lähimpine miehineen taisteli aivan etulinjassa, ja jokin hyvä tähytyspaikka saattoi toisinaan olla, jopa jalkaväen asemien etupuolella. Tulenjohtajan ja taempana olevien tykkiasemien välillä oli viestiyhteys joko puhelinkaapeleita pitkin tai radion avulla. Tulenjohtopaikasta oli kyettävä paitsi havaitsemaan vihollinen ja antamaan siihen liittyvät ampumiskomennot, arvioimaan myös oman tykistön tulen osumista kohteeseensa ja tekemään sitä varten tarpeelliset korjaukset.

Aseveljiensä kertomuksissa Jukka Leikkosella oli erityinen maine taitavana tulenjohtajana ja hyvin rohkeana miehenä. Luonteeltaan häntä sanottiin vaatimattomaksi ja käytökseltään esimerkilliseksi.

Aarto Alanne
Matti Leikkonen